

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 20 K Félévre . . . 110 K
 Negyedévre . . . 55 K Egész évre . . . 220 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Leleplezett szabadjómivesek

Egy füzetet küldtek be a szerkesztőségünkbe. Mindenesetre szokatlan dolog, hogy egy könyv ismertetése vezető helyen jelenik meg. Ez azonban különös érdekességénél fogva ide kívánczok. Reflektorként vetít ez a szenzációs füzet világitósugarat a közelmúltnak eddig homályban maradt részleteire, s közéleti szereplőinknek buvóhelyeire és rejtekodúira.

A szabadjómivesek titkaiból közöl szemelvényeket a közelebről éppen a debreceni testvérekről, akik a jótékony-ságnak (valóban jótékony) leple alá búttak, s következetes szemérmertlenséggel tagadták azt, hogy politizálnak, pláne, hogy napi politikával foglalkoznak.

Debrecenben 44 évvel ezelőtt alapították meg a páholyukat, amelynek segítségével, egymás támogatásával elfoglaltak és ma is elfoglalva tartanak itt minden helyet és pozíciót, ami hatalmat ad, ahonnan a közéletet irányítani lehet. Ők szállták meg a városházát s a város üzemait, maguk közül helyeztek el egy-egy testvért a polgármesteri székbe, kollegiumi ügyészségbe, bankigazgatóságokba, belőlük telt ki egyetemi rektor, tiszti főorvos, bankdirektor, szinigazgató, ügyvédi kamarai elnök, ipartestületi elnök, kereskedő társulati titkár, bankügyész, tanintézeti igazgató, püspök és tanító, városi főmérnök, főszámvevő, — szóval minden.

Hogy hová juttatták az országot és Debrecen városát, azt mindenki láthatja, aki szétnéz ebben a végkép lerongyosodott országban és a rettenetes pótdadó terhe alatt nyögő, hajdan durgazdag városban.

Legszenzációsabb része a könyvnek a testvérek névsora. Kár, hogy nem teljes. Különösen hiányoznak azok a közéleti „nagyságaink“, akik nem itteni páholyok tagjai, mint pl.: Ady Lajos tanker, főigazgató és még számosan.

Sok embernek fel fog nyilni a szeme a kis füzet olvasására s meg fogja érteni egy-egy üresfejű senkinek az emelkedését, egyeseknek szavazásoknál való állásfoglalását s rá fog jönni, hogy a laikusok megtévesztésére nem állottak a nyílt színen komoly képpel komédiázni, hogy aztán a páholy rejtekén egymás szemébe röhögjenek.

Meglepő, hogy találunk a tagok között olyanokat, akik egyébként mindig egyenes uton jártak s csupán úgy kerültek be ebbe a csuf maffiába, hogy jóhiszeműségükkel és korlátoltságukkal rutul visszaéltek.

Mindenesetre szükséges lesz a további adatok kikutatása és nyilvánossághozatala, valamint a névsor kiegészítése. Lássunk végre tisztán!

A Területvédő Liga elnöke a békeszerződésről

A Liga országgraszoló tiltakozást tervez

Budapest, május 27. (Nemz. St. tel. jel.) Ajtay József dr a Területvédő Liga ügyvezető elnöke a következőket mondotta „Az Est“ munkatársának:

A Liga vezetősége mély megdöbbenéssel értesült, hogy a kormány a békét aláírja. Különösen nagy megütközést kellett a kormány jegyzéke. Ezt a végzetes lépést nem annyira az elhamarkodott kényszer helyzettel okolja mint inkább azzal, hogy az entente kísérelve reményt nyújt a békeszerződés igazságtalanságainak reparálására. A kérdésnek ilyen beállítására olybá tünteti fel a dolgot, mint ha a kormány lesiklott volna a területi integritás és a népszavazás elvi alapjairól, A Liga a meghatározottabban tiltakozik ez ellen a beállítás

ellen és reméli, hogy az országos felzudulás visszalépésre fogja bírni a kormányt.

A Liga mindent el fog követni arra, hogy az illetékes tényezőket visszatartsa ettől a gyalázatos lépéstől és hogy az esetleg mégis bekövetkező formális aláírás a nemzetgyűlés ratifikálását el ne nyerhesse. Ezenkívül óriási demonstrációt velt tervbe a Liga az egész ország bevonásával, azonban a kormány máris betiltott mindenféle felvonulást. A Liga mégis módot fog találni arra, hogy a rend-fenntartás nagy érdekeinek figyelembevételével a nemzet imponáson tiltakozzék az aláírás ellen. Biztosra veszi, hogy ha itt a cselekvés órája, a független Európaerkölcsitámogatásával hozzájárul Magyar ország ügyének megsegítéséhez.

Friedrich István a békeszerződés aláírása ellen

Nem bizik az antantban

Budapest, május 27. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülését fél 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök és jelentette, hogy Friedrich István és Zákány Gyula napirend előtti felszólalásra kértek és kaptak engedélyt. Friedrich István emelkedett ezután szólásra.

— A békeszerződésről akarok beszélni, — mondotta, — arról a békeszerződésről, melynek aláírását a kormány elhatározta. Ez alkalommal nem a békének szerződésbe foglalásáról, hanem levertségünknek okiratbavételéről van szó. Szomorúan látom és tapasztalom, hogy a régi kiváló politikusok, akik jórészt kitarítottak, lassan-lassan az antánt felé fordultak. Én az ellenkező nézetem vagyok s erős a hitem, hogy az aláírás elhibázott dolog s rövid idő múlva bizonyosodik, hogy itt nagy hiba történt. Bizonyos, hogy pár hónap múlva új dolgok történnek. Az antánt eltűnőben van s hamarosan bekövetkezik az eitiport államok szövetsége. A leíportak már is megmutatták, hogy élni akarnak. Az antántnak Németország! Arábiáig 150—200 millió emberrel kell számolnia, aki szabadságot kiált és élni akar. Az események rövidesen megmutatják, hogy kinek van igaza. Magyarországon már volt egyszer egy ehhez hasonló szerencsétlen orientáció: Károlyi Mihály is az antánttól várta a segítséget, (Rupprecht képviselő közbekiált: Friedrich István is!) Én nem Károlyi-féle politikát szerveztem, hanem tiszti századokat és karhatalmat. (Rupprecht: Ez igaz!) Bárcsak többen lettünk volna akkor. . . . Áttér azután Kun Béla uralmára, s kiemeli, hogy az antánt tárgyalta vele és figyelembe sem vette a szegedi ellenkormányt. Erről különben Dömötör belügyminiszter bővebben nyilatkozhatik. A román megszállás alatt az antánt szerepe majdnem komikusnak mondható. Állandóan jegyzékeket küldözgetett és itteni képviselői egyenesen kijelentették, hogy nincs hatalmuk az oláhokkal szemben. Hiába mutat ma is jóindulatot az antant, ha a románok, szerbek, csehek részéről nem kapjuk meg ugyanazt. Felhossa, hogy Kun Bélától elfogadta az antant a szovjetválasztás eredményét, az ő koncentrációját azonban nem akarta addig elfogadni, míg abban a demokraták és a szocialisták is részt nem vesznek.

— *Négy nagy hibát követtek el Magyarországon — folytatta, — az elsőt akkor, amikor a háború mellett döntöttek, a másodikat, amikor végig kitarítottak mellette, a harmadikat, mikor szövetségeket cserbenhagyták, a negyediket, amikor a békeszerződés aláírását sietteték. A megszállott területek lakossága csalódottan fog feljajdulni, ha a kormány elhatározását meghallja. . . .*

Ezután foglalkozik a török nacionalista mozgalmakkal és rámutat arra, hogy az antánt kénytelen velük szóbaállni, mert megmutatták erejüket. Az antántnak már csak a nyers erő imponál. Tiltakozik a békeszerződés aláírása ellen, s figyelmezteti a képviselőket, hogy közülök többen esküdtek meg választóik előtt, hogy nem fogadják el a szegényletes békét. (Fölkiáltások: Kik azok?) Például Ön is! (Dr Vass Józsefre mutat.)

Utána Zákány Gyula szólal fel, s beszédében kifejti, hogy nem bizik az antánt jóindulatában, s tiltakozik az aláírás ellen.

Napirenden a székesfővárosi törvényhatóság újjászervezéséről szóló javaslat volt, melyet egészében letárgyaltak.

Testnevelésünk ügye

Debrecenben folyó hó 26-án délelőtt a vármegyeház kis gyűléstermében Hegedűs Pál tábornok, körlet parancsnok elnöklelte a testnevelés ügyében ankét tartatott, amelyen Szomjas Gusztáv Hajdu vármegye kormánybiztosán kívül Hajdu, Szabolcs, Bereg, Szatmár és Bihar vármegyék közigazgatási, közoktatási, egészségügyi, iparkamarai és sportegyesületi kiküldöttei vettek részt. Az ankét tárgyát ifjúsági testnevelésünk képezte, amelyet a korszerű igényeknek megfelelően bővíteni és kiépíteni akarunk.

Az ankét eredményeképpen, amelynek értékét a fölszólalók szakszerű, hazafias érzéstől áthatott beszédei nagyban emelték, intézőbizottság létesítése határozatott el. E bizottság lesz hivatva ifjúsági testnevelésünk kibővítését, kezdve a csecsemő és anyavédelemtől, bevonva a társadalom összes rétegeit, előkészíteni, illetve az illetékes hivatalos köröknek a szükségesnek látszó intézkedéseket javaslatba hozni.

Régen érzett hiányt pótolunk ezzel a helyes intézkedéssel. Legfőbb ideje, hogy ifjúságunk nevelése, melynek keretében a testnevelése egyenrangú tényező az elme kiművelése mellett, nagyon hazafias szempontból is megbízható kezekbe kerüljön. Fokozott fontosságot nyert a testnevelés ma, amikor azt az üdvös munkát, amit e téren a katonaság végzett, az egyelőre csökkent létszámú hadsereg kebelén kívül álló tornaegyleteknek és iskoláknak kell elvégezni.

Igazoltatás az egyesületekben

A belügyminiszter 15 008. sz. rendeletével elrendelte az igazoltatási eljárást az összes, alapszabályszerű működést folytató egyesületekben. E rendelet hiányain dr. Dömötör Mihály belügyminiszter most pótrrendelettel segítette. Az eredeti rendelet 3. §-át azzal egészítette ki, hogy az igazoló bizottságnak sem kiküldött, sem választott tagja nem lehet az egyesület oly tagja, aki ellen felfeljelentés tételét vagy alapos gyanu merült fel, hogy maga is a proletárdiktatura mellett agitált, tett, beszélt, érdekeit szolgálta, vagy magatartásával a nemzeti, hazafiai érzést sértette. Továbbá azok, akik az ellenséges haderőt vagy az idegen imperiumnak hazai törvényeink szerint el nem ismerhető hatóságait vagy hatósági közegeit — ellenállhatatlan kényszer esetének kivételével — bármiképp és bármely érdeknél fogva támogatták, illetőleg neki segédkeztek, vagyis a megszállás alatt hazafiatlan magatartást tanúsítottak. Tehát a vizsgálóknak ki kell terjeszkedni úgy a vörös uralom, mint az oláh megszállás idejére is. A pótrrendelet kiadására azért volt szükség, mert egyes testületekben erősen kompromittált egyéneket igazoltak, mint pl. dr. Kenézy Gyula főmestert is, aki bűnösöket (Balog Artur!) szabadított ki az oláh megszállás alatt közbenjárással, tehát menekülésüket elősegítette, vagy pl. dr. Gáspár Géza is igazolták, pedig április 5 óta letartóztatásban van. Az orvos szövetségben üzött igazoltatási komédiának alaposan véget a vet a pótrrendelet. De mi lesz az olyan egyesületekkel, melyeknek tagjai sorából még az igazoló-bizottságot sem lehet megalkotni?

— Felhívás az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga tagjaihoz! Kérem azon tagokat, kik a fenti Liga részéről gyűjtőlevelet vettek át, szíveskedjenek azokat a befolyt belépési díjakkal együtt hozzájuk f. hó 31-ig bármely köznapon 5—7 óra között beszovaltatni. A szervezés már annyira előrehaladt, hogy az alakuló közgyűlést, melyen a budapesti központ vezetősége is részt fog venni, június hó 6-án meg fogjuk tartani. Dr. Porszász Károly ügyvéd. Debrecen, Darabos-4. 17.

— Értesítés. A debreceni katonai körlet építési osztálya közli, hogy a Balogh Dávid-féle fátelpepét bérbevette és a kincstár tulajdonába átvett készleteket itt raktározta el. — Az összes többi fakereskedő készlete a zár alól feloldatott, és a fogyasztó közönség rendelkezésére áll. A jövőben az építési osztályhoz, faanyag kiutalására irányuló kérelmet az építési osztály nem veheti figyelembe. Városi tanács.

TÁVIRATOK

A szerbek kivonulnak

Szeged, május 27. (Nemzeti St. tel. jel.) Jól értesült és teljesen megbízható forrásból jelentik, hogy a szerbek komolyan foglalkoznak azoknak a területeknek a kiűritésével, amelyek a Tiszától keletre vannak, s amelyeket a versaillesi békeszerződés Magyarországnak ítél. Előreláthatólag a kiűrités egy hónap alatt meg fog történni.

Az oláh hadsereg harcképessége

Bécs, május 27. (Nemzeti St. tel. jel.) Bukarestből jelentik, hogy a sorozások elől tömegesen szöknek a hadkötelesek a demarkációs vonalon át, miért is a kormány rendeletet adott ki, mely szerint a besorozott hadkötelesek nevét és testmagasságát lemoshatatlan vegytintával kell betetoválni a karjukba. — Így fest a nagy dobra vert oláh harci készség.

Jugoszlávok — Belgrád ellen

Bécs, máj. 27. (N. St. t. j.) A laibachi szociáldemokrata lapok keserűen kikeltek a belgrádi körponti rendszer ellen. Azt írják, hogy Belgrádban egy klikk vette kezébe a hatalmat, amely koldusbotra juttatta az ujonnan alakult Jugoszláv államot.

Lázongás a szénvidékeken

Teschén, május 27. (Nemzeti St. tel. jel.) A karwini bányavidéken naponta nő a sztrájkoló munkások száma. Eddig tizezernél több bányamunkás szüntette be a munkát és követeli, hogy a cseh csendőrséget váltsák fel és az egész szénvidéket népszavazás nélkül csatolják Lengyelországhoz.

Teschén, május 27. A máhrisch-ostraui bányatelepeken komoly összetűzések voltak a sztrájkoló és a csendőrség között. Az összetűzések helyenként valóságos harcokká fejlődtek, melyekben több halott és sebesült maradt a helyszínen. Az antant katonaság tartózkodik a beavatkozástól, mert nincs is elegendő hadereje hozzá. — Karwin felszabadulása köztöbön van.

Csatlakozhatik-e Ausztria Németországhoz?

Páris, május 27. (Nemz. St. tel. jel.) A kamara elfogadta az osztrák békeszerződést. Arra kérdésre, hogy megengedik-e Ausztria csatlakozását Németországhoz, Millerand miniszterelnök kijelentette, hogy ez csak a népszövetség egyhangú határozatával történhetik meg.

Megszüntetik a munkásbiróságokat.

Budapest, május 27. (Nemz. St. tel. jel.) A kormány most készül a mezőgazdasági munkásbiróságok megszüntetésére és a munkásügyek feletti bíráskodást ismét a közigazgatási hatóságok ügykörébe óhajtja utalni. A kormány nagy munkásügyi reformokat fog kidolgozni, amelyek keretében a munkásügyi bíráskodás végleges rendezést nyer.

Amerikában áresést várnak

Bécs, május 27. (N. St. t. j.) A Neues Wiener Journal newyorki értesülése szerint egész Amerikában nagy mozgalmak vannak az élelmiszer drágaság miatt. A tüntetők nagy felvonulást rendeznek és nagy plakátokat hordoznak, melyeken az a felirat van, hogy „ne vásároljatok, mert olcsóbb lesz minden.” Amerikában különben azt hiszik, hogy a nyár folyamán oly óriási áresések következnek be, hogy azok hatása Európában is érezhető lesz.

Elutazott az angol munkásbizottság

Bécs, május 27. (N. St. t. j.) Az angol munkásküldöttség, amely a magyarországi munkásviszonyok tanulmányozására járt nálunk, tegnap este Budapestről Bécsbe érkezett. Az angol bizottság hír szerint szombaton vagy vasárnap hagyja el Bécsét, hogy vissza térjen hazájába.

HIREK

Pántlikás haju

napbarnított arcu, izmos, erős magyar lányok lepik el a pesti vonatot a szinmagyar városok és falvak állomásain. Karjukon nehéz kosarak gondosan leplezve, szemükben a kapzsi nyereségvágy és a tétova félelem: vajjon nem csipí-e meg őket az örökös magyar katona? Alig lassít a vonat, már megrohanják az utasokat. Hang nélkül kínálják a kosarak tartalmát. Lehúzzák a leplet, s halkán suttogják: „Friss, kérem friss.” Keletlen, színtelen fonatos kalácsféle apró, ujjnyi nagyságu kifli-utánzat, silány éretlen madárcseresznye kandikál ki legtöbbször a kosarakból. S a pirosposzsgás arcu becsületes magyar képi teányok nem dvalják kimondani a rettenetes uzsorárat: öt korona a tizdekás fonatos, két korona a 3 dekás kifli és 10 korona a 20 szemnyi cseresznye-csomag Meghökken az ember ekkora erkölcsi romlottság láttára és akaratlanul is eszébeötlik a kérdés: hogy tudott elhatalmasodni, hogy tudott urrá lenni a szemérmelenségnek ez a mérges lehellete a tisztalelkű, nyílt és becsületes magyar lelkeken? Mint az arcátlan patkányok sandítva, óvatosan lépkedve jönnek át a síneken, s ész nélkül futnak, rohannak vissza, ha a szuronyhegyét villanni látják. Nem magyar ember jellemvonása ez, nem magyar tulajdonság ez azokban a pántlikás haju izmos, erős magyar lányokban. Hol vették hát, hol tanulták hát? A magyarzatot ők maguk adják meg a feleletben, melyet a pirongatásunkra adnak:

— Hogy szégyelném magamat, mikor a piacon tízért adja a zsidó a fonatot! Nem kell ehhez semmi több. Beszél ez maga mindenki helyett . . .

— Püspökszentelés Szegeden. Budapestről jelentik, hogy a Nemzeti Hadsereg katolikus lelkészetének vezetőjét, Zadravetz István szegedi ferencrendi szerzetest a legközelebbi napokban fogják Szegeden ünnepélyesen püspökké szentelni. Az ünnepségre leutazik a Kormányzó és a kormány több tagja is. A püspökszentelés szertartását Csernoch János hercegprímás fogja két segédpüspökével végezni.

— Debrecen választási biztosai. Az I. választókerületben Czébel Gusztáv kuriai bíró, a II-ban Kolbenhayer Kálmán kuriai bíró, a III-ban Kulin Imre táblai tanácselnök; választási jegyzők: Kiss György gyakorló iskolai tanító és I., dr. Vass Károly tb. tanácsnok II. és dr. Veress Géza tb. aljegyző a III. választókerületben. A választási biztosok hivatalos helyiségei az I. kerületben a Kereskedő Társulat díszterme, a II-ban az Ipartestület nagyterme, Simonffy-u. 1. c. sz. I. emelet, a III-ban a Casinó díszterme, Kossuth-u. 1. A választási biztosok 4 rendes és 4 póttagot neveztek ki és ez a bizottság fogja kinevezni a szavazatszedő bizottságok elnökeit és tagjait.

— A kisgazdapárt körutja. Budapestről jelentik, hogy a kisgazdapárt legújabb tisztántuli uti programjában Debrecen, Abony, Nyiregyháza, Cséfa, Mándok, Vásárosnamény, Kisvárd, Nagykovács, Fehérgyarmat és Mátészalka szerepelnek. A jelzett városokba Rubinek földmívelésügyi miniszteren kívül ellátogat a két Szabó István és Ferdinándy miniszter, valamint Kovács J. István, Patacsi Dénes, Meskó Zoltán és Máyer János államtitkár.

— Régi erdélyi lakodalom. Ismét alkalom lesz gyönyörködve elmerülni a régi jó idők szép szokásainak felelevenítésében. A jótékony nőegyletet minden oldalról ostromolták azok, akik a helyszüke miatt nem nézheték meg ezt a páratlanul pompázatos előadást, hogy ismételjék meg, ami által a hazafias cél, az Erdély visszaszerzéséért folytatott küzdelem is nyerni fog. Az összes szereplők a legnagyobb készséggel vállalkoztak a közreműködésre. Hogy mindenkinek módjában álljon a részvétellel, a rendes helyárak ezúttal csak 20 százalékkal emeltettek föl. A szombaton esti 8 óras kezdettel a Csokonai-színházban tartandó előadásra jegyek még kaphatók Molnár Ferenc tizletében, a városháza épületében.

— Jön a budapesti Beketow cirkusz.

— **Gyűlés a Kerekestelepen.** A Keresztyén Nemzeti Egyesülés pártjának hivatalos képviselőjelöltje: dr. Bernolák Nándor egyetemi tanár, 28-án pénteken délután 6 órakor mondja el programbeszédét a Kerekestelepen.

— **Mit ér a debreceni zóna-bélyeg?** Az oláhok Debrecen és a Tiszántul megszállását, mikor az ugynevezett közigazgatási zónát létesítették és a zóna (Hajdu, Békés, Szabolcs, Jásznagykun, Csanád és Csongrád megyék) központi postaigazgatójává Sipos Gyula debreceni postafőnököt nevezték ki, külön bélyegsorozatok kiadásával tették emlékeztetéssé a világ előtt. A zónabélyegek kiadásával fedezték a posta és távirószemélyzet anyagi ellátását. A 36 darab bélyegsorozat kibocsátási (állami normál) ára 29 korona 86 fillér volt. A hivatásos bélyeggyűjtők már akkor tudták, hogy a világpiacra óriási keresletnek fognak örvendeni a debreceni zónabélyegek, éppen ezért a kiadott bélyegsorozatokat összevásárolták. Rettenetes láncolás indult meg a bélyegsorozatokkal már Debrecenben. A 29 K 86 fillérért vásárolt sorozatot már utcán 300—350 koronáért vették meg a bélyegkereskedők és gyűjtők. A bukaresti Rosenthal bélyegkereskedő (Galacból is volt egy!) már a postahivatal épületében 330 koronáért vásárolta össze a sorozatokat a postásoktól, akik örültek a váratlan haszonnak. Persze nem tudták, hogy micsoda értékeket adnak át a ravasz, bukaresti és galaci zsidóknak, akik többszörös milliósok lettek a debreceni zónabélyegkekből. A múlt év őszén kiadott zónabélyeg-sorozatok decemberben Nagyváradon már 2400 koronáért vásárolták, Kolozsvárott 3600 koronáért. Még drágább áremelkedések voltak külföldön. A londoni és amerikai bélyeg-szaklapok hétről-hétre keresték a debreceni zónabélyegsorozatokat és a hirdetések verték még feljebb az árakat Svájcban, ahol a zürichi bélyegpiacon jelentek meg a debreceni zónabélyegek. Először 180 svájci frankot adtak érte, majd a semleges és entente-államok, de főként amerikai és ausztriai kereslet folytán rohamosan emelkedett 200, 240, 360, 480 frankra és még itt sem állt meg, hiszen az amerikai bélyeggyűjtők már áprilisban 600 svájci frankot is adtak egy sorozatért! Még drágább ára van a debreceni zónabélyegsorozatoknak Ausztráliában: ott egész juhalkákat, farmokat adnak érte a bélyeggyűjtés szenvedélyének örüljei. — Ez utóbbit a magunk részéről tréfának minősítjük.

— **A Keresztyén Nemzeti Egyesülés pártjának II-ik kerületének irodája** Király-utca 5 szám alatt van. A vezetőség ezúton kéri, hogy a kerület utcamegbízottai, valamint irodai munkát vállalt tagjai a lehető legrövidebb idő alatt jelentkezzenek. Dr. Haendel Vilmosné, kerületi elnök.

— **Felhívás.** A kereskedelmi m. kir. miniszter ur 42410/920—21. számú rendeletével az ipartestületek vezetőségének és alkalmazottainak a tanácsköztársaság ideje alatt tanúsított magatartása és eljárása céljából igazoló eljárás megindítását rendelte el. A helybeli testület eleni vizsgálat lefolytatásával én biztattam meg. Félhívom azért mindazokat, akik az Ipartestület előjáróságának és tisztikarának valamelyik tagja ellen akár a népköztársaság, akár a kommunizmus alatti viselkedésére (pl. propagandának szóban vagy írásban való kifejtésében, a tagok terrorizálásában, politikai megbízhatóság szempontjából való minősítésében, azok közvetlen vagy közvetett üldözésében, nemzetellenes nyilatkozatban, vagy viselkedésben, előnyösebb alkalmazás kijárásában vagy arra való törekvésben) terhelő adatoknak birtokában van-

nak, azokat nekem három napon belül aláírásunkkal és pontos címükkel ellátva írásban hozzák tudomásomra. Névtelen följelentést figyelembe nem veszek. (Rendőrség, I. em. 56. a.) Megjegyzem, hogy az igazoló eljárást a testület törvényesen megválasztott tagjai ellen fogom lefolytatni. Debrecen, 1920. május hó 22-én. Dr. Papp Lajos sk., iparügyosztályt vezető r.-kapitány.

— **Javul a korona — esik a valuta.** A zürichi tőzsdén a magyar koronát 355-elt jegyezték, mely hirre a budapesti tőzsdén a külföldi valuták tovább zuhantak alá. Mai jegyzések a következők: márka 490, lira 1110, szokol 380, dinár 620, lei 372, dollár 160, font 740, Napoleon 640, francia frank 1350, rubel 275.

— **Megalakul a Tevel debreceni csoportja.** A területvédő liga tagjait felkérjük, hogy f. hó 29-én délután fél négy órakor a vármegyeházán tanácsstermben megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: a tisztikar megalakítása. Az elnökség.

— **Handler Gyula bűnügyében csütörtökön** is egész nap tartottak a tanukihallgatások a közönség nem csökkenő érdeklődése mellett. A tanuk a vádolt egészségügyi népbiztosi működésére vonatkozólag tettek vallomásokat. A legtöbb tanu az orvosok sorából került ki. A bizonyítási eljárásnak olyan nagy az anyaga, hogy valószínűleg még péntekre is át fog nyulni.

— **A Duna halottai.** A szerdáról csütörtökre virradó éjjelen, mint Budapestről jelentik, a Lánchidon egy férfi és egy nő alakot vett észre Bácskai Sándor hajós, fölülte gyanus, ideges mozdulatok közben föl és alá sétálni. Óvatosan közeledni akart hozzájuk, de mielőtt a közelükbe ért volna, a szerelmesek a Dunába vetették magukat. A hajós utánuk ugrott, de nem tudta őket kimenteni, mert azonnal elmerültek a habokban. A rendőrség széleskörű nyomozást indított az elkereseredett szerelmespár személyazonosságának megállapítása céljából.

— **A „székely egyetemi és főiskolai hallgatók”,** valamint a menekültek javára a nagyerdei vígadóban szombaton 29-én este 8 órakor zártkörű táncestély lesz. Az est sikerét biztosítja az, hogy a rendezések élén Liszt Nándor és agilis társai állanak. Az estélyeket sorozatosan tervezik, egymásután 4 szombatra. Az első 22-én volt és a legelőkelőbb társaság mulatott együtt fesztelenül és családiasan. A terem előtti vendéglő kert helyiségben is egész éjjel cigányzene lesz.

— **Vesztett ebmarások.** Böszörményben Varga Sándort, Teglason Nagy Juliánát, Cs. Fodor Józsefnét, id. és ifj. Török Pétert vesztett kutyák marták meg. Felszállították őket a budapesti Pasteur-intézetbe.

— **Keresztyén gazdasági egyesület alakult** Hajdunánáson. Az alapszabályokat, melyeknek értelmében az egyesület tagjai csak keresztyének lehetnek, felterjesztették a vármegyéhez.

— **Bélyeggyűjtők szives tudomására** hozom, hogy üzletemben a bélyegosztály vezetésével Váray József urat biztam meg és így módomban van minden bélyeggyűjtői igényeihez képest a legmesszebbmenő figyelemmel kiszolgálni. Kérem szives érdeklődését, Antalffy József könyvkereskedő Szent Anna- és Varga-utca sarok.

— **Ifj. Schaft János táncintézetében** az új tanfolyam, iparos és kereskedő ifjak részére már megkezdődött, beiratásokat még elfogadok. E hó 29-én szombaton kísérő-bált rendezek, kezdete este fél 8 órakor. Belépő-díj 8 kor. és a vigalmi adó. Külön órák bármely időben. Schusztler Ferenc igazgató műterme Vár-utca 11. sz.

Holland elismerés Apponyi Albert grófnak

Apponyi az ellenfelek rokonszenvét élvezte

Amsterdam, május 27. (N. St. t. j.) A Telegrafen Compagnie véleménye szerint Magyarország aránylag kedvezőbb viszonyok között tárgyal a békéről mint Németország vagy Ausztria. A német delegáció vezetői tekintély nélkül való diplomaták voltak, akik nem tudtak vonzón hatni, míg Apponyi gróf az ellenfelek rokonszenvét élvezte. A feltételek enyhítése nem kicsiny részben ennek az igen nagy diplomatanak és személyes befolyásának köszönhető.

Kedvező Magyarországra, hogy a nemzetközi türelem egy év óta igen megerősödött. Az általános hangulat enyhébb s már nemcsak a békét kívánják, hanem a közeledést is. A legfőbbtanács nem ad helyet népszavazásra vonatkozó kívánságnak de ez csupán elvi állásponton mulik. Magyarország politikai helyzete ma sokkal kedvezőbb mint egy évvel ezelőtt volt és Budapest viszonya Londonhoz és Rómához jelentősen javult.

— **Cérna és selyem kesztyűk, frissgumi áru, vizelet tartó, gumi harsnya, egyentartó, műláb, műkéz kapható:** Vitárus, Piac-u. 16.

— **Ne sajnálja,** hogy beszűntettem Péterfia-utca 53. alatt a régi nyakkendők átalakítását. Junius 1-től Rákóczi-u. 23. alatt megint ujjaalakítom legrosszabb nyakkendőit is.

— **Családi étkező, vidékiek találkozó helye** a volt Törő-vendéglő, Csapó-u. 14. (Az új tulajdonos Buzás Lajos, vendéglős.) Magyar konyha, jó bor, frissen csapolt sör, figyelmes kiszolgálás.

— **Városunk legmegbízhatóbb és legrégebb** molykár elleni megóvó vállalata: Nagy József, szücs-mester, Szent-Anna-u. 3. sz.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

VIGSZÍNHÁZ:

Péntek: Tul a Nagykrivánon, operett.

Szardán és csütörtökön este orfeummá alakult át a Vigszínház. Rövid „brettli“-tréfák közt ballet járta; Bakits Edith mutatott be könnyed, kecses táncokat. A „schlager“ Lengyel Menyhért ur tréfája volt. Hátborzongató jelenetekkel, amelyeket Maeterlinck után, vagy talán éppen Maeterlinckből írt a jeles Lengyel Menyhért és a közönség bevonásával — a la Peleskei notárius — akart az Arny című tragikomédia hatni. Ugy két tánc között el is csuszik. No meg aztán egy kis nevetető hátborzongatás el is kél ebben a kutyá melegben.

Színházi és mozgószínházi irodák jelentése.

* Tul a Nagykrivánon. operett ma kerül színre a Vigszínházban.

* Igmándi kis pap. Bercik Árpád híres népsziműve, melyet évek óta nem játszottak a debreceni színpadon, szombaton kerül színre a Vigszínházban. László Gyula, Thuróczy, Arkonyi, Daka Anna és Kormos játszik a főszerepeket.

* A kolozsvári színház tagjai Toborszlói Ilona és Tihanyi Oszkár vasárnap este lépnek fel először a Pillangó főhadnagy operettben. Toborszlói Ilona és Tihanyi Oszkár kedvencei voltak a kolozsvári közönségnek, erősen magyaros viselkedésükért az oláhok kiutasították őket.

* Farsang tündére szezon sláger operett újdonság a jövő héten kerül bemutatásra.

* Judex Kalandor regény 5 részben 26 felvonásban. Ennek a nagyszabású filmnek első részét: a „Titok üzerek“-et mutatja be az Urania. Előadások 5, 7 és 9 órakor.

* Egy Dollárkirálynő kalandjai II. amerikai kalandor történet 5 részben 28 felvonásban. A második rész: „Az éj rejtelméi“, az amerikai filmprodukción diadala. Bemutatja az Apollo 5, 7 és 9 órakor.

* Desperado egy feltaláló története 4 felvonásban, amerikai film és a „Fogadott gyermek“ című két felvonásos vígjátékot mutatja be az Arany-Bika mozi. Előadások 7 és 9-kor.

SPORT

A D. K. A. S. E. f. hó 28-án este 8 órakor a Royal külön termében választmányi ülést tart, a tárgy fontosságára való tekintettel a választmányi tagok feltétlen megjelenését kérem. Titkár.

A D. E. A. C. atletikai versenye. Vasárnap délután fél 4 órakor rendezi a D. E. A. C. atletikai versenyt, amely messze felülmúlja az eddigi debreceni versenyeket. A budapesti egyetem és műegyetemi atlétákon kívül a Magyar Atletika Club, az F. T. C., A D. T. E., K. A. S. E. legjobb versenyzői indulnak, és így minden számban erős küzdelemre van kilátás. A D. E. A. C. fiatal atlétagárdája is erősen készül a versenyre. A verseny a nagyerdői sporttérre lesz. Fővárosi eredmények. Bajnoki mérkőzés. Terézvárosi T. C. III. ker. Torna és Vívó Egylet 1:0 — Nemzetközi mérkőzés. Ujpesti T. E. — Florisdorfer A. C. 1:0

Kisújszállási Testedzők Egyesülete — Dévaványai Sport Egyesület 10:0.

D. M. T. K. — D. Ny. S. C. bajnoki mérkőzése lesz vasárnap d. u. az **ügetőteri** sporttelepen. Tekintve, hogy ez az utolsó bajnoki mérkőzés, mindkét csapat a legjobb játékosait állítja ki. A D. Ny. S. C. 3 új játékosal erősödött meg, úgyhogy a mérkőzés teljesen nyílt. Előzőleg a 11-ik csapatok mérkőznek.

Művészet

A szombathelyi hadosztály egyesített zenekarainak symphonikus hangversenye 29-én, szombaton 8 órakor lesz a Bika disztermében. Az értékes műsornak igen érdekes száma lesz az előjáték Molnár F. „A farkas” című vigjátékához, melynek szerzője a vitéz br Lehár hadosztályparancsnok parancsörtszije: Lorenz József százados, akitől már számos, nagysikerű zeneszerzemény jelent meg. E legújabb műve ezúttal kerül bemutatásra. Régebbi népszerű hangjegyei: Mignon, Allatódal, Alkony stb. tették mint szerzőnek ösmeríté a nevét.

APOLLO	URANIA
Péntek Szombat Vasárnap AMERIKAI FILM Egy dollárkirálynő kalandjai II. Kalandörtörténet 5 részben II. rész: Az ójszaka rejtelmel. 5 felv. Főszereplő: Pearl White. Előadások 5, 7 és 9-kor.	Péntek Szombat Vasárnap 3 napig JUDEX „új megbízatása” Kalandregény 5 részben 28 felv. I. rész Titoküzérek. 5 felvonás. Előadások 5, 7 és 9-kor.

ARANY BIKA MOZI

Péntek Szombat Vasárnap
Amerikai film.
Desperado
Egy fel találó története 3 felvonás
Fogadott gyermek
Vigjáték 3 felv.
Előadások 7 és 9 órakor.

A Debreczen Termény-Áruraktár és Gyáripár Részvénytársaság igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselői kara mely megilletődéssel jelenti a vállalat nagyérdemű elnökének

Dr. Balkányi Miklós

kir. tan. urnak

f. hó 26-án hirtelen történt gyászos elhunytát. Az elhunyt hosszú éveken keresztül lelkes buzgalommal vezette társaságunk ügyeit kitartó munkásságának nagy része van társaságunk felvirágoztatásában.

Temetése 1920. évi május hó 28-án, délelőtt 10 órakor a vasuti indóháztól fog megtörténni.

Emlékét hálás kegyelettel őrizzük meg.

Debreczen, 1920 május 27.

Allami Mezőgazdasági Gépakció.

A földművelésügyi miniszterium a többtermelés érdekében nagyobb mennyiségű különféle mezőgazdasági gépet és eszközöket biztosított gyárainknál, amely gépeknek a gazdákhoz való juttatását, a „MAGYAR SZÖVETKEZETI KÖZPONTOK ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGÁRA” Budapest V. ker. Dorottya-utca 2. szám bizta.

Az akció keretében a következő fontosabb gépek és eszközök állnak részint már most, részint pedig néhány héten belül rendelkezésre: szántóboronák, vetőgépek, gözcséplőkészletek, ló- és ökörszekerek, különféle kasza, kapa, ásó és lapátnyelek, szénavillák, talyigák, gereblyék A nyár folyamán nagymennyiségű eke is fog gyártatni.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet és a „Hangya” Termelő, Értékesítő és Fogyasztási Szövetkezet, mint a Magyar Gazdaszövetség Szövetkezeti Központja kötelekebe tartozó gazdák, helyi szövetkezetek (esetleg községi előjáróságok) a gépek beszerzése irányában forduljanak a legközelebbi szövetkezethez, vagy szövetkezeti kirendeltséghez, akik pedig nem tagjai a fenti szövetkezeteknek, azok forduljanak a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársasága kirendeltségeihez (Szombathely, Kőszegi-utca 2. sz.; Sopron, Szécsényi-tér 6. sz.; Nagykanizsa, Bazar; Szeged, Szentgyörgy-u. 7. sz.) vagy a részvénytársaság fentnevezett budapesti központjához. Mindeme helyeken a készletek ára s a feltételek felől teljes felvilágosítást nyújtunk. Cél szerű a szükségletet lehetőleg sürgősen bejelenteni.

Magyar Szövetkezeti Központok
Áruforgalmi Részvénytársasága.

Száraz tengeri csutkát jó áron vesz a LÖBLE ecetgyár Szalkai-utca 5.

Debreczen sz. kir. város polgármesterétől.

2280—1920. eln.

Pályázati hirdetmény

A nyugdíjazás folytán megüresedett és a szervezeti szabályrendelet 267. §. III. pontja értelmében kinevezésem által életfogytiglan betöltendő városi közkórházi ellenőri állásra, mely állás évi 2000 korona kezdő törzsfizetésből, megfelelő városi pótlékból és évi 720 K lakbérből álló javadalommal van egybekötve, nyilvános pályázatot hirdetek.

A kinevezendő ellenőr a 144.479/1917. IV. a B. M. számú körrendelet értelmében megfelelő várakozási idő elteltével, fokozatos fizetési előléptetésben és 19367—1916. III. c. B. M. számú körrendelet alapján az állami hozzájárulás terhére háborus segélyben és az 1300—1919. IV. b. B. M. számú rendelet alapján havi drágasági segélyben fog részesítettetni.

Az ellenőr a városi nyugdíj jogosultak sorába tartozik.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy a kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzam **1. évi június hó 20-nak d. u. 5 órájáig** adják be. Az ezen határidő eltelte után beérkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Debreczen, 1920 május hó 22.

Márk Endre

m. kir. udv. tan. polgármester.

Összes erfurti virágmagvak
Karfiol mag
Karalábé mag
Majorána és
Sóska magvak
megérkeztek és kaphatók

Kontsek Gézánál

KOSSUTH-UTCA.

Felhívás!!

Felhívhatnak mindazok, akiknek a debreczeni magyar királyi államépítészeti hivatal és a kerületi iparfelügyelőség köztisztviselői és alkalmazottai ellen — mérnökök, utmesterek, utkaparók stb. — a proletárdiktatura alatt és pedig ugy a hivatalon belül, mint azonkívül a társadalmi életben tanusított magatartásuk miatt panaszuk van, hogy ezt hozzám, mint Hajdu vármegye Közigazgatási bizottsága által kirendelt vizsgáló biztoshoz folyó év június hó 15-ig írásban beadni sziveskedjenek.

Hajduböszörmény, 1920 május 27.

dr. Ujvárossy Szabó Lajos

kir. közjegyző, vizsgáló biztos.

MEGHÍVÓ

A felszámolásban levő Herkules Kapocsgyár r.-t.-nak Debreczenben Hunyadi-utca 3. szám alatt **1920. évi május 26-án, délután 3 órakor** dr. Goldmann ügyvéd ur irodájában megtartott közgyűlés részvételtség miatt határozatképtelen volt, miért is a törvény rendelkezéséhez képest a részvényeseket **1920. évi június hó 4-én, délután 3 órakor** dr. Goldmann ügyvéd ur irodájában megtartandó újabb közgyűlésre azon hozzáadással meghívjuk, hogy az ez alkalommal megtartandó közgyűlés a részvényesek elégtelensége esetén is végérvényesen fog határozni.

A felszámoló bizottság.

Kiadja:

MAGYAR. NEMZETI. KÖNYV- ÉS LAP-
KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Ferenc József-ut 59

APRÓ HIRDETÉSEK.

Jókarban
levő irodai butorokat és pénzszekrényt keresek — megvételre. Ajánlatokat a kiadóba kérek „Berendezés” jellegével.

Féderes talyiga
olajtengelyű, parádés lószerszám egyes eladó. — Megtekinthető d. u. 1—2-ig a közvágóhidon.

Keresek
butorozott szobát és kosztot egy, esetleg több jobb megjelenésű férfi részére. Szives értesítést a kiadóba „Jó koszt” jellegre kérek.

Iroda szolgánknak
idősebb megbízható férfi (esetleg rokkant katona is lehet, ki nem a lábára rokkant) felvétetik. Cim a kiadóban

Bélyeggyűjtés és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.

Blattner József
Csapó-utca 1. sz.
Üvegezési és képeretozási vállalata ütköz és ablakok nagy választékban.

Egy
„Omega” nikel férfi zsebóra eladó. Értekezhetni Kandia-utca 14 délután 2—5 óráig.

Epreskert
városifatelepen egy ebédőberendezés eladó.

Íróasztalt
fiókosat, használtat, jókarban keresek megvételre. Ajánlatokat lapunk kiadóhivatalába kérek.

Makulatura
papír nagy és kis mennyiségben kapható lapunk kiadóhivatalában.

Szekekeret
1 ló után lehetőleg újat megvételre keresek Borz-utca 13.

Koros Sándor
férfi-szabó üzletében Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns férfiöltönyök kaphatók.

FORGÁCS I.
MŰRÁS, Bádagos-utca.

Természetes kárpáti Málnaszörp

nagyban és kicsinyben

Kontsek Gézánál, Kossuth-utca.

Académie Internationale NYELVISKOLA

Széchenyi-utca 42. sz. I. em.
Francia, Angol, Német, Olasz, Román, Magyar magánórákban és tanfolyamokban
A tanfolyamokra csakis általános műveltséggel rendelkezők vétetnek fel.

A NAGYERDEI Vizgyógyintézet, Rád és Gőzfürdő

állandóan nyitva.

És pedig:

A VIZGYÓGYINTÉZET:

Férfiak részére: reggel fél 7-től 10-ig, délután fél 5-től 7 óráig. Nők részére: délelőtt 10-től 1-ig, délután fél 3-tól fél 5 óráig.

A GŐZFÜRDŐ:

délelőtt férfiak, délután nők részére. — Vasárnap egész nap férfiaknak.

A KÁDFÜRDŐ:

ugy a férfiaknak, mint nőknek egész napon át nyitva. — A fürdőtelepen csinos kiállítású **cégreklámok elhelyeztetnek.** — Egy fiatal ügyes fodrásznő, ki manikűröz is állandó időre felvétetik.

Tűzifát

minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsánként

Polyánszky Oroszt tűzifakereskedő

Miklós-u. végén, Szoboszlói-ut 1. és Piac-u. 58.
Ugyanott faszén is kapható.